

[Klim Behnke]

re, at de ønsker at bruge en eller flere millioner kroner. Det vil altså sige, at det er nogle penge, der er frigjort. Det, der er tale om her, er nogle statsubsidier, og det vil altså sige, at staten først har skullet tvangsindkræve pengene i form af skatter eller afgifter. Det betyder, at de virksomheder og den del af produktionen, som er med til at betale de penge, således at de kan blive udbetalt i tilskud, jo ikke har disponeret efter at skulle gøre det, men bliver tvunget til det via vores skattelovgivning.

Derfor mener jeg fortsat, at hr. Baadsgaards og Socialdemokratiets holdning til dette er alt for, for nu at bruge de termer, mikroøkonomisk, man ser for lidt makroøkonomisk på det.

Så vil hr. Baadsgaard gerne have, at det er den endelige regning fra den momsregistrerede virksomhed, der er udgangspunktet for tilskudsberegningen. Jeg må minde hr. Baadsgaard, der har haft indsigt i boligpolitik i mange år, om de problemer, der var, dengang kreditforeningerne brugte momsregninger som udgangspunkt for udbetaling af tilskud. Jamen det var jo et cirkus uden lige, hvor man lånte fotokopier hos hinanden osv.

Med de meget betrængte forhold, der er i mange virksomheder, kan jeg levende forestille mig den håndværksmester, der er fristet til at lave et par ekstra aftryk af fakturablokken, der vedlægges og bliver brugt som tilskudsgrundlag, for på den måde får man nogle ekstra penge i kassen.

Så er svaret selvfølgelig fra dem, der tror på statens fortræffeligheder, at det laver vi bare lidt ekstra kontrol på. Det er vi ikke interesseret i, fordi ekstra kontrol betyder ekstra offentligt ansatte og dermed ekstra udgifter for skatteyderne. Så kører vi stadig væk den forkerte vej med karrusellen, og så får vi stadig væk mere arbejdsløshed, og det er forhåbentlig ikke det, vi skal have.

Baadsgaard (S):

Jeg skal ikke forlænge diskussionen meget, men sige, at erfaringerne fra tidligere ordninger viser, og fagfolk, der beskæftiger sig med dette, mener, at det vil have en betydelig beskæftigelsesvirkning. Det mener vi i Socialdemokratiet er rigtigt, og derfor har vi selvfølgelig hævdet det, vi hævder, og derfor har vi fremsat forslaget på det grundlag, vi har fremsat det.

Vi er enige om, at vi skal forsøge at gøre det så kontrollabelt som muligt og administrativt så enkelt som muligt, og det mener vi også at vi kan finde frem til, når viljen er til det.

Når jeg nu har ordet i anden omgang, vil jeg gerne lige svare på en ting, hr. Jørgen Estrup spurgte om i første omgang, nemlig om dette skulle opfattes som et endeligt boligpolitisk udspil fra Socialdemokratiet.

Vi taler i boligpolitik i dag om to faser. Jeg mener, vi nu skal koncentrere os om at lave dette, og der er intet i vejen for, at vi hurtigt kan gennemføre det, samtidig med at vi drøfter, hvad der skal ske på længere sigt. De to ting kan godt løbe parallelt. De spænder ikke ben for hinanden. Vi er indstillet på at drøfte også langsigtede løsninger af boligpolitisk art. Vi mener, at dette haster, og det er derfor, vi har fremsat forslaget. Vi håber, at vi får det hurtigt vedtaget, så de mange, der venter på det, kan få en klarmelding her fra Folketinget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 65:

Forslag til folketingsbeslutning om en øget byfornyelsesindsats.

Af Baadsgaard (S) m.fl.
(Fremsat 4/4 91).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Boligministeren (Svend Erik Hovmand):**

I argumentationen for forslaget om en for-

[Bolligministeren]

øgelse af 1991-rammen for byfornyelse med 250 mio. kr. fremhæves behovet for at afhjælpe den store ledighed i byggesektoren og samtidig sikre en øget vedligeholdelse og forbedringsindsats i den eksisterende boligmasse.

Til det forslag hører en vurdering af, om en sådan udvidelse rent faktisk vil have effekt på aktiviteten i byggesektoren, sådan som forslagsstillerne regner med. Anvendelsen af 250 mio. kr. forudsætter nemlig, at der faktisk træffes kommunale beslutninger om at igangsætte byfornyelses- og forbedringsarbejder, som ikke ville kunne imødekommes via årets ordinære bevilling, som er en ramme på 2,25 mia. kr., og at disse beslutninger omsættes i konkrete byggeprojekter her og nu. Det er forudsætningen.

Jeg vil bare oplyse, at kommunernes samlede ønsker til byfornyelsesrammen for 1991 udgør 300 mio. kr. mindre end i 1990. Samtidig er årets bevilling øget med 250 mio. kr. De penge er altså allerede sat ind, hvilket samlet bevirker, at vi i indeværende år regner med i det store og hele at kunne imødekomme de konkrete byfornyelses- og boligforbedringsbeslutninger, som træffes af kommunerne.

Af årets samlede ramme på 2,25 mia. kr. anvendes antagelig ca. 800 mio. kr. til at færdiggøre saneringsprojekter primært i København. Af de resterende 1,5 mia. kr. er der indtil nu kun imødekommet ønsker om bindende tilsagn til mindre end 200 mio. kr., hvilket kun er cirka halvt så mange som på samme tidspunkt sidste år og endda kun en tredjedel af den aktivitet, som kendetegnede den offentlige byfornyelse i foråret 1989.

Noget tyder altså på, at kommunerne er blevet lidt mere tilbageholdende med at iværksætte byfornyelses- og boligforbedringsarbejder. Samtidig må vi tage i betragtning, at en yderligere igangsætning af eventuelle nye byfornyelses- og boligforbedringsarbejder som følge af en midlertidig forøgelse af rammen antagelig først vil kunne ske efter en planlægnings- og offentlighedsfase på 10-15 måneder.

I mange tilfælde skal man vist være heldig, hvis en byfornyelsessag kan gennemføres på 2-3 år. Der er faktisk adskillige eksempler på, at det desværre har taget endnu længere tid. Derfor synes jeg ikke, at der er meget, der taler for, at en ad hoc-løsning som foreslået vil have nogen umiddelbar beskæftigelseseffekt. Det er derfor min opfattelse, at der ikke i den givne si-

tuation er et voldsomt stort behov for en forøgelse af byfornyelsesrammen for 1991, idet vi ikke får ret meget beskæftigelse her og nu for de penge. Hertil kommer, at jeg mener, vi bør fortsætte den glidende udvikling, som jeg omtalte indledningsvis, ikke mindst for at sikre, at kommunernes beslutninger og især kommunernes økonomi også kan følge med.

Til forslaget om forenkling og effektivisering af hele byfornyelseskomplekset kan jeg til gengæld oplyse, at jeg er ganske enig. Jeg har adskillige gange givet udtryk for og også taget initiativ til at gennemføre væsentlige forenklinger på dette område. Jeg har sat et arbejde i gang for en rum tid siden med henblik på at sikre en væsentlig forenkling på dette område. Jeg regner med, at vi i næste samling kan fremsætte et større reformforslag, der dels tager sigte på at lette kommunernes adgang til at træffe beslutninger på den måde og med det indhold, som passer til den pågældende kommunes byfornyelsesproblemer, og som dels indebærer en kraftig forenkling af hele proceduren omkring byfornyelsesbeslutninger, uden at det forringer beboernes indflydelse.

Det er endnu for tidligt at komme ind på detaljerne i det kommende forslag, men jeg vil lægge meget stor vægt på, så vidt det er muligt, at imødekomme kommunernes ønsker om en mere smidig beslutningsproces samt mulighederne for at anvende byfornyelsessystemet mere differentieret end nu.

Til forslaget om tilskyndelse til en øget byfornyelsesindsats kan jeg nævne, at dette ligger helt i tråd med regeringens målsætning på området, for en tilskudsordning til forbedringer og vedligeholdelsesarbejder kan være et bidrag hertil. Afgørende for den store masse af private udlejningsejendomme er dog muligheden for at få forhåndsgodkendt husleje-forhøjelser i forbindelse med moderniseringsarbejder. Jeg planlægger derfor allerede i denne samling at fremsætte et forslag til ændring af lejeloven herom, således at dette bliver muligt. Mere omfattende ændringer får nok vente til næste samling.

Men lad mig endnu en gang til sidst understrege, at jeg ikke tror, at flere penge nødvendigvis bidrager til en øget beskæftigelse her og nu på dette område. Desværre er vores byfornyelsessystem et meget tungtarbejdende og efter min opfattelse alt for bureaukratisk maski-

[Boligministeren]

neri. Effekten af en øget bevilling i dag vil vi først kunne måle om måske 2 år. Derfor synes jeg, at de penge, vi her taler om, vil kunne finde bedre anvendelse på andre måder, hvis de overhovedet skal bevilges. Det, der til gengæld vil fremme processen og ville kunne give en hurtigere beskæftigelse, vil være, hvis vi her i Folketinget bliver enige om at gennemføre nogle væsentlige forenklinger af det bureaukrati, som der er tale om. Jeg tror, at det er vigtigt, at vi går den vej. Jeg har også en fornemmelse af, at der er en bred politisk forståelse for ønskerne herom.

Sonja Mikkelsen (S):

Det forslag om en øget byfornyelsesindsats, som vi har til behandling, skal ses i sammenhæng med forslaget om tilskud til forbedringer i boligejendomme, som netop er behandlet, og som vi fra Socialdemokratiets side med glæde konstaterede en positiv modtagelse af, måske bortset fra Fremskridtspartiet.

Både med et forslag om tilskud til forbedringer af ejendomme og med dette forslag om en øget byfornyelsesindsats ønsker vi fra Socialdemokratiets side at imødegå den aktuelle nedgang i aktiviteten i byggesektoren, samtidig med at vi vil styrke indsatsen for, at tidssvarende boliger i den eksisterende boligmasse kan forbedres både aktuelt og på lang sigt gennem byfornyelse og boligforbedring efter byfornyelsesloven. Det vil vi gøre med tre indsatspunkter:

For det første en øget ramme for 1991 med 250 mio. kr. til byfornyelsen, så rammen i alt bliver på 2,5 mia. kr. Vi ved, der er god beskæftigelse i byfornyelse, og at det er en aktivitet, der er meget lidt importkrævende, så med de afledte besparelser på dagpenge og indtægter fra skat og moms vil en forøgelse af rammen være budgetneutral. Så siger ministeren, at han ikke mener, det vil have nogen virkning at øge rammen i år, men der er en tilføjelse i denne sammenhæng, som jeg gerne vil gøre ministeren opmærksom på, og som ministeren desværre ikke forholdt sig til her i første omgang.

I denne sammenhæng lægger vi fra Socialdemokratiets side vægt på, at boligministeren sammen med byggebranchen undersøger mulighederne for komponentudvikling til byfornyelse med henblik på at øge produktiviteten og dermed billiggøre byfornyelsen generelt og

som en sidegevinst øge eksportmulighederne for byggeindustrien. Det synes jeg er værd at understrege.

Vi lægger også vægt på, at byfornyelsen gennemføres med miljøhensynet for øje, herunder investeringer i ressourcebesparende teknologi dels på basis af de allerede indvundne erfaringer ved byøkologi, dels i kraft af en pulje til yderligere forsøgs- og udviklingsprojekter. Vores forslag om øgede penge skal også ses i denne sammenhæng.

Der vil også være mulighed for komponentudvikling med henblik på eksport. Jeg forstod på debatten før, at det er også noget af det, som både SF og De Radikale er optaget af, nemlig at begrænse ressourceforbruget og tage miljøhensyn.

For det andet foreslår vi, at kommunerne får større frihed til at bruge deres byfornyelseskvoter enten til egentlig byfornyelse eller til boligforbedring.

Fra en række sager fra huslejenævnene ved vi, at det ikke altid, efter at et byfornyelses- eller boligforbedringsprojekt er gennemført, er helt let at gennemskue, hvilke arbejder der har været almindelig vedligeholdelse, som fuldt ud skal finansieres af ejendommens henlæggelser, eller egentlige forbedringer. Derfor foreslår vi fra Socialdemokratiets side, at kommunerne, før et byfornyelses- og boligforbedringsprojekt kan gennemføres, skal vurdere de enkelte ejendoms drift for at sikre, at udgangslejen ikke er for høj i forhold til ejendommens faktiske vedligeholdelsesstand, og desuden sikre, at egentlige mangler udbedres, før et projekt gennemføres.

Endelig ved vi, at der af og til opstår tvivl om et rimeligt niveau for byggelånsrenten. Derfor foreslår vi, at der skal indhentes flere tilbud fra flere forskellige pengeinstitutter.

Det tredje punkt er et forsøg på at forhindre en yderligere forringelse af den eksisterende boligmasse i kraft af for ringe løbende vedligeholdelse og forbedringer. Hvis en eksisterende boligmasse fortsat forringes, foreslår byfornyelsesmidlerne som en skrædder et vist sted.

I Socialdemokratiet er det vor opfattelse, at større indflydelse til lejerne for anvendelsen af de over huslejen allerede indbetalte vedligeholdelsesmidler kan virke fremmende for vedligeholdelsesindsatsen. Midlerne bør simpelt hen indsættes på en konto, der anvendes efter aftale

[Sonja Mikkelsen]

mellem ejer og lejer. Vi vil også gerne åbne mulighed for, at man kan træffe forhåndsaf tale med huslejenævnet om fremtidigt huslejeniveau i forbindelse med et konkret projekt og omvendt give lejerne mulighed for at stille krav om gennemførelse af sådan et projekt, hvor man godkender den nødvendige husleje for høje. Her kan man måske skele lidt til, hvordan man gør i andre lande. I Tyskland laver man f.eks. en kontrakt mellem myndigheder, lejer og udlejer, der forpligter alle parter på projektets gennemførelse. Det er nok vigtigt også i denne sammenhæng.

Med forslaget håber vi fra Socialdemokratiets side, at både den offentlige og den private byfornyelsesindsats kan styrkes væsentligt og dermed give et øget bidrag til beskæftigelsen i byggebranchen, som generelt vil være til gavn for hele samfundet. Jeg skal anbefale forslaget. Jeg håber, at vi kan få en hurtig behandling, så vi kan gøre det færdigt inden udgangen af maj.

Pernille Sams (KF):

Der er flere af intentionerne i forslaget om en øget byfornyelsesindsats, som vi i den konservative folketingsgruppe helt kan tilslutte os. Det har vi heller aldrig lagt skjul på. Ligesom under det forrige forslag må jeg også her sige, at der er elementer i dette forslag, som vi selv har med i vore ønsker ved forhandlingerne om den langsigtede boligpolitik.

Det gælder både punkt 2 og punkt 3 i forslaget. Det er meget glædeligt, at Socialdemokratiet går ind for, at lejeforhøjelser ved forbedringer skal kunne forhåndsgodkendes i huslejenævnet.

Netop den usikkerhed, der er i dag, og som ligger i, at man ikke ved, om en given forbedringsomkostning kan pålægges lejen eller ej, forhindrer meget forbedringsarbejde, som ellers ville blive lavet, hvis man kunne få klar besked.

Det er endvidere vor opfattelse, at hvis ejer og alle lejerne er enige i, at en given forbedring skal laves, og det er anført i budgettet herfor, skal huslejenævnet godkende det, men som sagt under forudsætning af enighed.

Spørgsmålet om forhåndsgodkendelse er også et godt lille område at få en hurtig afklaring på, som længe har været savnet i det praktiske liv.

Med den stadig voksende byfornyelsesopgave, der ligger foran os, finder vi det uhyre vigtigt, at de store summer, vi bruger på byfornyelsen, udnyttes så godt som muligt.

Vi er helt enige i, at der trænges til en kraftig forenkling af hele proceduren omkring byfornyelsesbeslutninger, og at der er brug for en mere smidig beslutningsproces.

Hele området bør vurderes nøje, og vi bør også have en debat om, hvor stort ambitionsniveauet skal være ved reoveringer af gamle ejendomme, hvor bl.a. arkitekter siger, at der kunne byfornys langt flere ejendomme med lige så megen kvalitet i byggeriet, hvis vi revurderede niveauet og ambitionerne en anelse. Det mener vi naturligvis skal undersøges nærmere, og ofte er det også de decentrale beslutninger, der fordyrer projekter, hvilket måske også kan begrænses ud fra et ønske om at få flere ejendomme byfornyet.

Lad os få alle disse elementer diskuteret grundigt igennem.

Det overordnede mål for os er at få stoppet tilgangen af ejendomme, der skal byfornys, at få forebygget byfornyelsen ved at få stoppet den nedslidning, der finder sted, og som ikke kan afhjælpes via de midler, som man i dag afsætter til vedligeholdelse. Det er en meget dårlig ressourceanvendelse, at vi lader disse store værdier forfalde lige så langsomt.

Alt det er også emner, som indgår i de igangværende forhandlinger om den langsigtede boligpolitik. Derfor er der vel i dag baggrund for at tro, at vi via disse forhandlinger kan få nogle gode og fremadrettede beslutninger på disse områder inden for en meget kort tid.

Erik Larsen (V):

Vi er i Venstre af den opfattelse, at det ikke er godtgjort, at der er behov for at udvide rammen her med 250 mio. kr. Vi mener, at de andre dele af Socialdemokratiets forslag er der god grund til at se på. Forenklingen af de procedurer, der er, og de måder, man anvender midlerne på, kan der altid rettes ved, og det kan gøres bedre, helt sikkert. Så vi har en meget positiv holdning til de dele af Socialdemokratiets beslutningsforslag, og vi vil også være positive over for at se på, om der kan skabes nogle bedre relationer mellem ejere og lejere i forhold til disse projekter.

[Erik Larsen]

Men jeg må beklage, at vi synes ikke, at vi skal bruge 250 mio. kr. yderligere på området, da det i forvejen er hævet for så vidt angår 1991.

Holger K. Nielsen (SF):

Venstres ordfører og også boligministeren lagde megen vægt på, at der ikke er behov for en udvidelse af byfornyelsesrammen. Her må man også være opmærksom på, at man somme tider får svar, som man stiller spørgsmålene. Det er da indlysende, at kommunernes interesse for byfornyelsesopgaver er betinget af, hvilken konkret ramme der er. I andre sammenhænge får vi jo at vide, at der skal ske en meget kraftig prioritering i byfornyelsen. Jeg tror, der er et samlet behov på 100 mia. kr., der skal bruges i byfornyelse. Derfor har man tidligere sagt, at der skal en kraftigere prioritering til, fordi der er begrænsede midler. Så kommer der et forslag om flere midler, og så siger man, at der ikke er brug for pengene. Det argument køber jeg ikke.

Jeg vil godt tilsige SF's støtte til det socialdemokratiske beslutningsforslag. Når man taler om beskæftigelse og om en nyttig måde at bruge penge på i forhold til boligmassen, er jeg ikke i tvivl om, at byfornyelsesopgaver er noget af det mest fornuftige, man kan bruge pengene til, også mere fornuftigt end at give tilskud til gildestuer og saunaer i Hørsholm. Det er faktisk dér, at vi virkelig kan bruge pengene socialt og beskæftigelsesmæssigt meget fornuftigt.

Jeg er også tilfreds med, at Socialdemokraterne i denne sammenhæng, og det skal de så have ros for, faktisk tager nogle miljøtanker ind. Man kan sige, det måske er lidt upræcist formuleret, lidt uklart, hvilket niveau man ønsker at bevæge sig på, men jeg synes, det er meget fornuftigt, at man direkte foreslår, at der afsættes en pulje til byøkologi og forsøgsprojekter og den slags. Det er meget fornuftigt, og det håber jeg kan blive indledningen til, at vi for alvor lader byøkologi blive en meget vigtig del i hele tankegangen omkring byfornyelse.

Jeg er slet ikke et sekund i tvivl om, at der også ville være nogle vældige eksportmuligheder for Danmark, hvis byøkologi kom til at spille en større rolle. Vi ved, at de økologiske problemer bliver større og større; vi ved, at miljøproblemerne bliver større og større; vi ved også, at økologi og miljø ikke er et spørgsmål om gule-rødder i økologiske landbrug på Sjælland, men

i langt højere grad er spørgsmålet om byernes problemer. Derfor skal økologi og byernes udvikling i langt højere grad sammenkædes, og ikke kun i Danmark, men i hele verden.

Derfor vil byøkologi blive et boligpolitisk tema af langt større betydning, end det er i øjeblikket. Kan vi være foran dér, kan den nuværende boligminister blive den foregangsmand, der kan sætte byøkologi i centrum. Så er jeg ikke i tvivl om, at boligministeren vil blive meget berømt, og han vil måske få en statue ude på Christiansborg Slotsplads. Det ville være af stor betydning, og jeg tror virkelig, der er nogle muligheder dér. Derfor er jeg glad for, at Socialdemokraterne i det mindste starter på det, så at det reelt kan blive videreudviklet meget mere. Der er nogle store muligheder her.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg har lagt megen vægt på både i det forslag, vi netop har diskuteret, og også i den diskussion, vi fører nu, at vi ikke taler os fra hinanden. Jeg synes, at nu har man diskuteret en langsigtet boligpolitik igennem ganske mange år, 10-15 år, på et meget ideologisk grundlag uden at komme videre. Det har ikke været til gavn for nogen. Derfor har jeg lagt vægt på, at vi nu forsøger at have en mere fordragelig og forstående opfattelse af, hvad det er for nogle problemer, vi står over for. Det er det, der kalder mig frem. Jeg har åbenbart udtrykt mig lidt uklart i mit oprindelige indlæg. Det, jeg sagde, var, at hvis man ser en ekstrabevilling til byfornyelse alene ud fra et beskæftigelsesmæssigt hensyn, får man altså ikke ret meget for de penge her og nu. Det var faktisk det, jeg forsøgte at understrege. Jeg har ikke hermed sagt, at der ikke er brug for midler i byfornyelsen. Det er klart, at der er et kæmpebehov. Det drejer sig, som hr. Holger K. Nielsen rigtigt var inde på, om et niveau i størrelsesordenen 100 mia. kr., hvis alle lejligheder skal op på det, vi i dag betragter som et acceptabelt niveau med varmt og koldt vand, bad og toilet osv. Det er klart, der er behov for det. Men hvis man ønsker at sætte hænder i arbejde her og nu, er det ikke flere penge, der sikrer det. Det er først og fremmest en forenkling, fordi en byfornyelsesproces jo varer 2-3 år. Derfor vil flere penge her og nu først og fremmest have en langsigtet virkning.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg vil godt understrege, at vi fra Socialdemokratiets side ikke har noget imod, at det har en langsigtet virkning. Det er faktisk også hensigten med forslaget, at det skal have en langsigtet virkning på vores boliger. Jeg var meget glad for, at hr. Holger K. Nielsen i sit indlæg understregede det forsøg, vi har gjort fra Socialdemokratiets side, måske lidt ubehjælpeligt, men dog et forsøg på at inddrage ressourcenyttelse og miljøhensynet direkte som en integreret del af byfornyelsen. Jeg er enig med hr. Holger K. Nielsen i, at vi i de kommende år ikke kun i byfornyelsesammenhæng, men også, når vi snakker nybyggeri, bliver nødt til i meget, meget højere grad at integrere disse forhold i boligpolitikken.

Jeg håbede egentlig, at det var det, ministeren ville kommentere. Det var det ikke, og jeg vil gerne spørge både ministeren og ordføreren for De Konservative, som slet ikke kommenterede puljens størrelse eller de yderligere midler, og også Venstres ordfører, om man ikke kan være enig i, at en øget bevilling på byfornyelsesområdet kombineret med, at vi ønsker øget aktivitet for udvikling af byggekomponenter, inddragelse af ressourcenyttelse og miljøhensynet i byfornyelsen, kan være et stærkt signal til kommunerne om, at det er noget af det, vi gerne ser fremmet i byfornyelsesindsatsen, og at man også kan se de yderligere midler i den sammenhæng. Det vil jeg gerne have svar på.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er klart enig med ministeren i, at vi ikke skal tale os fra hinanden. Jeg er også enig med ministeren i, at der er nogle problemer i tidshorisonterne om byfornyelse, men det er også derfor, at der i det socialdemokratiske forslag ligger nogle forenklingstanker. Det er også vigtigt, at det kommer med ind. Men vi skal lige være klar over, at der er ingen, der forestiller sig, at man i løbet af en måned eller to får løst alle beskæftigelsesproblemerne i byggebranchen. Jeg har også læst i avisen, at regeringen om vedligeholdelse osv. i hvert fald forestiller sig en lidt længere periode end bare på kort sigt. Det står der i hvert fald i aviserne at regeringen gør. Derfor regner regeringen også med, at disse

ordninger skal køre i lidt længere tid. Derfor synes jeg også godt, at man kan sætte byfornyelsesindsats i sammenhæng med disse tiltag, vi vil gøre for at fremme beskæftigelsen i byggebranchen, og derfor synes jeg, at det socialdemokratiske forslag om en forøgelse af byfornyelsesmidlerne for mig at se er helt relevant. Som sagt synes jeg bedre om at bruge pengene på den måde end til tilskud til vedligeholdelse i den private boligsektor. Men o.k., jeg er enig med ministeren i, at vi også skal se på, at pengene først får virkning på meget lang sigt. Det er jeg helt enig i, og derfor skal vi også se det i sammenhæng med forenklinger.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Til fru Sonja Mikkelsens direkte spørgsmål til mig vil jeg kort sige, at når jeg koncentrerer min tale om punkterne 2 og 3 i forslaget og ikke så meget om pkt. nr. 1, puljens størrelse, er det, fordi Det Konservative Folkeparti helt kan henholde sig til, hvad boligministeren sagde om pkt. nr. 1 i forslaget.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Jeg vil gerne sige til fru Sonja Mikkelsen, at der er mange signaler, der kan sendes herfra og ud til kommunerne, og de bliver som regel opfattet positivt. Men jeg vil også gerne gøre opmærksom på, at der, når man sender sådanne signaler, gerne kommer nogle signaler den anden vej herindtil om ønsker om øgede bevillinger. Det finder jeg sådan set ikke anledning til at vi ligesom skal udfordre til, fordi mit synspunkt er nok, at vi altså ikke løser alle vores økonomiske problemer blot ved at bevilge penge herindefra til forskellige ting, herunder byfornyelse. Man kunne næsten få det indtryk, at vi kunne løse alle vores problemer, hvis bare vi gav flere penge.

Kim Behnke (FP):

Det er selvfølgelig altid rart med byfornyelse. Jeg skal da personligt erklære mig enig med dem, der glæder sig, når en tidligere saneringsmoden ejendom fremstår ny og flot og velrestaureret. På den anden side set er jeg ikke overbevist om, at den slags kun kan finde sted, hvis vi herfra bevilger penge til det. Jeg mener –

[Klim Behnke]

for nu at tage punkt 1 som det første – at de 2,25 mia. kr., der allerede i øjeblikket bliver brugt til det, er de 2,25 mia. kr. for meget. Det skal jeg begrunde i den argumentation, jeg også fremførte under det tidligere forslag, nemlig at de 2,25 mia. jo ikke er noget, der gror på træer ovre i Boligministeriet, men derimod er penge, som nogle skatteydere skal betale i den anden ende. Og det er ikke bare de 2,25 mia. kr., skatteyderne skal betale i den anden ende, nej, det skal ganges med en faktor 1,3, før man finder ud af, hvad skatteydernes udgift på det er. Da den udgift er alt for stor, er der ingen grund til at gøre den større.

Når så man betænker, at disse byfornyelsesprojekter ofte er udsat for, med reference til boligministerens indlæg, 2-3 års ekspeditionstid, er det selvfølgelig overordentlig relevant fra Socialdemokratiets side at sige i punkt nr. 2, at man skal have ændret byfornyelsesloven med henblik på forenkling og effektivisering af byfornyelsen. Det er efter vores mening dér, man skal tage fat.

Jeg skal så måske give et lidt utraditionelt tilsagn. Hvis det handler om at afsætte nogle penge til at få afbureaukratiseret, rationaliseret og effektiviseret på dette område, vil Fremskridtspartiet gerne medvirke, men ikke med henblik på, at der skal være en større pulje at dele ud af, men med henblik på at gøre det lettere for den private entreprenør eller den private ejendoms-ejer, der selv har nogle visioner eller nogle ambitioner om at få forbedret den ejendom, man har til egen beboelse, eget erhvervsformål eller til udlejning. Hvis det er det, så er vi fuldstændig med på, at der endda kan være overordentlig god grund til at ofre nogle ressourcer på at få vores lovgivning og alle de mange regler og regulativer fjernet eller i det mindste få dem reduceret.

En af ulemperne ved at uddele tilskud er jo, at det er staten, der styrer markedet. Det er ansøgninger, der henholdsvis får tilsagn eller afslag, der afgør, hvor og hvornår aktiviteterne skal finde sted. Resultatet er, at på det tidspunkt, hvor det for entreprenøren eller ejendoms-ejeren kan være hensigtsmæssigt at gå i gang, kan konjunkturerne eller andre ting jo i allerhøjeste grad have nået at ændre sig meget betragteligt i de 2-3 år, ekspeditionstiden kan være. Det er efter vores mening meget uhen-sigtsmæssigt.

Vi mener også, der er et problem, det er næppe en hemmelighed, om tilskud af denne art, at der nærmest er tale om en klike af venners venner, som sørger for at tilgodese hinanden. Det er jo de samme mennesker, der mødes i klubben omkring cognac'en, som også siden mødes omkring skrivebordet, hvor der uddeles tilskud. Det er efter vores mening udelukkende et produkt af, at man har disse tilskud.

Så har der været diskuteret fra talerstolen, hvorvidt der skulle ofres 100 mia. kr. på at få boligstandarden, der blev brugt udtrykket, op på et acceptabelt niveau. Hvem er det, vi tillader den beføjelse at udnævne, hvad der er acceptabelt niveau? Det kan vi overhovedet ikke acceptere, at det skal ske hverken fra politisk eller fra embedsmandsside. Tværtimod mener jeg, at alt taler for, når vi sammenligner os med andre lande, hvad man jo også har gjort, at vi har en af verdens højeste boligstandarder, og det skal vi såmænd ikke være kede af.

Så vil jeg gerne til sidst sige, at vi skal være opmærksom på, at frihed, det defineres jo bedst som fravær af tvang. I det øjeblik man giver nogle nogle frihedsgrader her, er der altså andre, der bliver tvunget til at indordne sig. Noget af det, der har indsneget sig, og hvor der kunne være tale om at få luget ud, er den tunge, tunge dyne af myndigheder og enkeltpersoner, der altid skal høres og har indsigtelsesret. Frihedsgraden for den, der har projektideen, er simpelt hen alt for lav.

Lad mig til allersidst sige om energi-, vand- og affaldsproblemer osv., at det lyder jo tillokkende, men hvis der deri ligger yderligere tvangstilslutning til kollektive forsyningsanlæg, siger det sig selv, at vi under ingen omstændigheder kan fremme det. Forslaget som helhed må vi på det nuværende grundlag derfor afvise.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, jeg bliver nødt til indledningsvis at få pillet lidt ved nogle af hr. Kim Behnkes rygmarsvsreaktioner, for Fremskridtspartiet har det åbenbart med, at hver gang de ser et beløb og noget med offentlige myndigheder i nærheden, tror de, det er tilskud hele vejen igennem. De 2,25 mia. kr. er ikke tilskud på finansloven, det er en investeringsramme. Derfor kan Fremskridtspartiet roligt hvile ørerne lidt med kritikken.

[Jørgen Estrup]

Det er langt mindre beløb, det offentlige har i klemme. Man kan spørge rundt omkring hos grundejere og andre, om ikke de også får lov til at spytte pænt med i bøssen – hvilket de naturligvis også skal, det er ganske rimeligt. Så mon ikke vi kan få debatten ned på det niveau, hvor den hører hjemme? Der er offentlige midler involveret, men så sandelig også private.

Der er først og fremmest tale om et stort behov for, at der gøres noget ved den gamle boligmasse. Og derfor vil jeg godt starte med at sige, at vi er enige i en stor del af dette forslag fra radikal side, i og med at den forøgelse af byfornyelsesrammen, som der her er tale om, er det samme, som vi bad regeringen om at medtage, da man afsatte de 1,2 mia. kr. til den langsigtede boligpolitik. Så langt så godt. Vi er altså enige i, at der er behov for denne forøgelse af byfornyelsesrammen.

Jeg vil godt med baggrund i boligministerens bemærkninger sige, at hvis der er en sådan afsvækkelse i ansøgningsintensiteten, går jeg ud fra, at vi inden længe får en nærmere redegørelse i Boligudvalget, som giver os grundlaget for at vurdere, hvordan det nu kan være. Vi ved alle sammen godt, at der kan være nogle ting omkring byfornyelsen og lovgivningen på området, som der er behov for at ændre, men hvis der faktisk skulle være tale om, at man ikke kan finde projekter nok, er det jo en helt anden snak. Derfor vil jeg foreslå, hvis der er en sådan baggrund, at vi senest i juni måned får en redegørelse, svarende til den vi fik sidste år, for, hvordan byfornyelsesaktiviteten har det, og hvilke problemer der måtte melde sig. Det er klart, at vi selvfølgelig ikke skal handle forkert i forhold til den udvikling, vi ser omkring os.

Men efter at jeg har sagt det, som jeg opfatter som en positiv melding om det socialdemokratiske forslag, vil jeg godt sige, at de ændringer, som bl.a. foreslås under punkt 2, forekommer mig at være forhastede og præget af, at man prioriterer beskæftigelsesindsatsen højere end selve byfornyelsesindsatsen. Jeg føler mig ikke overbevist om, at man med bisætningen om, at kommunerne på længere sigt skal kunne dokumentere, at de gør nok for de tunge byfornyelsesopgaver, har dækket sig ind, og at det derfor er en acceptabel idé, at man lader kommunerne satse på boligforbedring, hvis de synes, det er det bedste.

Jeg tror, at vi skal reservere egentlige ændringer af byfornyelsesloven til den samlede overvejelse. Der ligger jo efterhånden temmelig meget materiale på området, som kan hjælpe os ved den revision af byfornyelsesloven, som jeg tror der er behov for. Jeg vil da godt – ud over hvad der har været henvist til i debatten her i dag – henvise til det udmærkede arbejde, som er lavet i SBI, og som hedder »Kan byfornyelsen forbedres?«, hvor man har en lang række overvejelser om, hvad der kunne gøres. Den type arbejder tror jeg vi skal have indført i et samlet lovforslag, men vi skal være noget forsigtige med nu at ændre loven ud fra kortsigtede hensyn.

Som andre vil jeg også godt tilføje, at jeg i øvrigt er meget enig i, at vi bør prøve på at få nogle flere forsøg med ind i byfornyelsen. En ramme ville sikkert være udmærket til at tilgodese de mere økologiske sider af byfornyelsen.

Lad mig til sidst blot sige omkring punkt 3 i beslutningsforslaget, den forebyggende byfornyelse, at en stor del af ordene og overskrifterne kan vi være fuldstændig enige om, men jeg har mine betænkeligheder ved kun at satse på nogle opstramninger om, hvad ejerne skal gøre, og hvilke muligheder beboerne har for indsigt. Det er der bestemt behov for, men jeg tror ikke, det er nok. Jeg tror, at vi bliver nødt til at se i øjnene, at der for en lang række ejendomme også er behov for tilførsel af flere midler på vedligeholdelsessiden.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg skal beklage over for hr. Jørgen Estrup, hvis jeg forløb mig vedrørende definitionerne. Som minimalstatstilhænger kommer man jo en gang imellem til at bruge terminologien også fra Folketingets talerstol. Når jeg siger »staten«, så skulle det i dette tilfælde opfattes som den offentlige sektor. Jeg er godt klar over, at der ikke er 2,25 mia. kr. opført på finansloven.

En væsentlig del af byfornyelsesmidlerne anvendes som bekendt – og som hr. Jørgen Estrup selvfølgelig også ved – af kommunerne, og jeg kan som skatteborger sige, at om det er staten, der suger i den ene lomme, eller kommunerne, der suger i den anden lomme, er for mig forholdsvis underordnet. Det var derfor, jeg tillod mig at bruge det lidt overordnede udtryk, nemlig »staten«.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Dels vil jeg selvfølgelig gerne kvittere, for det er jo altid godt, når vi kan finde hinanden om, hvordan definitionerne hænger sammen, men samtidig vil jeg sige, at min bemærkning nu altså gik et skridt videre. Selv om man lægger stat og kommuner sammen, er der tilstrækkelig mange private midler involveret i byfornyelsesrammen. Det er ikke sådan, at man har udtømt den med de to konti, endda langtfra. Jeg vil gætte på, at en tredjedel er offentlige midler, mens de to tredjedele er private.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Vi vender tilbage til ordførerrækken.

Lysholm Christensen (KRF):

Byfornyelsesproblemets omfang kan vel få det til at svimle for de fleste. Et behov på 100 mia. kr. for at opnå en rimelig boligstandard i den boligmasse, vi taler om, er faktisk temmelig meget. Selv i dette hus er 100 mia. kr. et stort beløb at snakke om. Og ikke nok med det, selv om vi har investeringsrammen på de 2,25 mia. kr., der årligt bruges på området, står det alligevel ikke mål med forfaldet. Forfaldet i bygningsmassen sker hurtigere, end vi kan reparere på skaderne med den bevillingsramme, vi har nu.

På den baggrund skal Socialdemokratiet naturligvis ikke have utak for dette forslag med mange gode tanker om, hvordan man kan gøre lidt ved dette omfattende problem, men når vi tager problemets størrelse i betragtning, er 250 mio. kr., som her er foreslået, jo ikke ret meget. Det er mange penge i en anden sammenhæng, men her er det egentlig ikke så særlig meget.

Derfor tror jeg, at tiden er inde til, ikke en lappeløsning – ja, man kan vel ikke kalde det en lappeløsning med 250 mio. kr. – men til, at vi virkelig tager fat på en lovgivning, som på lang sigt effektivt kan gøre noget ved dette store problem. Vi klarer det altså ikke ved den ene gang efter den anden at lægge et antal millioner oven i investeringsrammen.

Jeg tror kun, det kan gøres på to måder, eller i hvert fald er der to elementer, som er vigtige, hvis vi skal kunne gøre noget effektivt ved det. Det første er, at det bliver attraktivt for private investorer, for selskaber, for fonde, at gå ind i

dette arbejde. Der skal være et incitament til, at sådanne andre investorer går i gang med byfornyelse, ellers kan det offentlige ikke holde trit.

Det betyder så igen, at vi bliver nødt til at kigge på lejelovgivningen, for der må jo være en rimelig forrentning af den investering, som vi ønsker at andre skal gå ind med. Og her har vi måske nok et problem, som ikke er så enkelt at løse, men jeg noterer mig alligevel med glæde og tilfredshed, at der i Socialdemokratiets forslag bliver åbnet en dør på klem omkring lejelovgivningen. Det er nok ikke ment så omfattende, som jeg her har i tankerne, men jeg tror dog, der trods alt er noget at snakke videre om.

Det første punkt er altså dette med at få nogle andre til at interessere sig for at investere i byfornyelse, fordi vi ikke kan klare det på en rimelig tid med offentlige midler. Det andet punkt er det administrative. Vi har et regelsæt i dag, som er alt for tungt at danse med, og alt for stor en del af midlerne bliver brugt til administration. Jeg ved godt, det er et meget kompliceret område, men det må kunne forenkles, og det er Socialdemokratiet åbenbart også parat til at hjælpe med.

Jeg har forstået, at ministeren er i gang med nogle grundige overvejelser på dette område, og vi vil da gerne afvente, hvad der kommer ud af det, før vi tager stilling til det. Jeg tror, at vi skal have fat langt dybere nede i dette problem, hvis vi virkelig skal få det løst.

Derfor finder jeg, som forslaget ligger her fra Socialdemokratiet, at det er utilstrækkeligt. Vi skal bort fra de kortsigtede løsninger, vi skal have fat i de langsigtede løsninger, og på den baggrund vil vi afvente ministerens udspil og se, hvad det indeholder.

Baadsgaard (S):

Ligesom ved det foregående forslag vil jeg også gerne her sige tak til den brede kreds af ordførere, som har givet tilslutning til, om ikke hele forslaget, så dog væsentlige elementer i det. Jeg vil ikke drage nogen konklusion om, hvor der er flertal, og hvor der ikke er flertal, men der var i hvert fald mange positive tilkendegivelser om punkt 2 og 3, og der var da også enkelte om rammeudvidelsen.

Lad mig omtale rammeudvidelsen først. Også boligministeren var jo betænkelig ved at udvide rammen, og jeg var lige ved at få den opfattelse – men blev korrigeret af boligministeren i

[Baadsgaard]

et senere indlæg – at boligministeren nok mener, at behovet er der, og det tør jo antydes.

Imidlertid er det meget interessant, hvis det forholder sig sådan, at kommunernes interesse for at søge disse midler er aftagende. Det giver mig anledning til at spørge boligministeren, hvad Boligministeriet gør i den anledning, for det betyder jo, at byfornyelsen går i stå. Kan der være en årsag til, at kommunerne er tilbageholdende? Jeg kan gætte på én årsag, og det er, at kommunernes økonomi er meget, meget trængt. Dermed kommer vi jo ind i en ond cirkel, for de investeringer, der gøres i byfornyelsesøjemed, er jo netop af en sådan positiv art, der både giver beskæftigelse, giver noget nyttigt arbejde og får rettet op på noget, vi skal have fat i, hvis ikke vore byer skal forslumme. Så jeg synes virkelig, at vi har behov for at få kulegravet den problemstilling, og jeg er helt enig i det, hr. Jørgen Estrup sagde.

Vi er fuldstændig klar over i Socialdemokratiet, at dette ikke giver nogen umiddelbar beskæftigelseseffekt. Men på de flerårige investeringsrammer – eller hvad det nu hedder i finanslovsammenhæng – står der, at byfornyelsesrammen skal udvides til 2,5 mia. kr. Nu fremrykker vi den besked til kommunerne et halvt år. Det må alt andet lige være en positiv melding, der også vil fremrykke byfornyelsen tilsvarende. Desuden får kommunerne mulighed for også at tage højde for det i den budgetlægning, der foregår for øjeblikket.

Boligministeren havde en bemærkning, som jeg ikke kan undlade at kommentere. Nu har vi diskuteret langsigtet boligpolitik i 15 år uden at komme videre. Jeg erkender, at der er mange problemer inden for boligsektoren, men nu skal vi jo heller ikke gøre det dårligere, end det er. Vi har jo nok en af de bedste boligstandarder i verden, og det har vi da bl.a., fordi der også fra offentlig side har været så stor interesse for det, også med økonomiske midler. Og når hr. Kim Behnke også mener, at vi har en god boligsektor, så vil jeg sige til ham, at den altså ikke er kommet af, at man har overladt det til privat foretagsomhed at sørge for det.

Det var mine bemærkninger til det med rammeudvidelsen. Med hensyn til punkt 2 og 3 i vores beslutningsforslag må jeg sige, at det var min opfattelse, at man bredt vurderet var positivt indstillet over for dem, og det synes jeg giver grundlag for, at vi kan komme videre ad den vej.

Jeg vil ikke forveksle det, vi har taget med i dette beslutningsforslag, med det, der skal med ved en egentlig lovrevision. Jeg mener godt, at vi kan vedtage nogle elementer her og nu, som kan fremme byfornyelsen hurtigt. Vi ved, det er noget, som kommunerne ønsker; det er i hvert fald den opfattelse, jeg har fået. Jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, at det vurderes ude i kommunerne som noget, der kan være med til at fremme byfornyelsen.

Da vi også skal sørge for, at de midler, vi giver til disse ting, bliver anvendt hensigtsmæssigt, fornuftigt og effektivt, så synes jeg også, at vi skal se på byggelånsrenteudgifter i byfornyelsesøjemed. Vi skal også sikre os, at den husleje, man skal anvende som udgangspunkt for beregning af huslejen efter byfornyelsen, bliver rigtig, ved at man går ind og vurderer driftsregnskaberne. Det kan, efter hvad jeg har erfaret, godt give nogle andre huslejer i slutfasen, end man ellers ville få. Derfor var jeg glad for de positive tilkendegivelser, om end de var knap så udtalte, da det drejede sig om de penge, der ifølge lejeloven hensættes til vedligeholdelse.

Hvis hr. Jørgen Estrup vil skabe forståelse for, at der skal flere penge til vedligeholdelse, så er det nødvendigt, at vi begynder her. Det vil være fuldstændig umuligt, tror jeg, at skabe forståelse for, at der skal afsættes flere penge, så længe de penge, der i dag bliver afsat, ikke med sikkerhed anvendes til det, de er indbetalt til. Her tænker jeg særligt på de midler, der hensættes til fornyelse af tekniske anlæg, hvor der hverken er regnskabspligt, hensættelsespligt eller rentetilskrivning. Lad os få styr på det, det var sådan set formålet med, at vi tog det med her, og så kan vi i forbindelse med en senere debat drøfte andre ting, om det måtte være nødvendigt.

Vi har foreslået muligheden for forhåndsgodkendelse, fordi vi har forstået, at mangelen herpå forhindrer mange projekter, og det er også i byfornyelsesøjemed til hinder for, at noget kan sættes i gang. Men jeg gør opmærksom på, ligesom Socialdemokratiets ordfører, fru Sonja Mikkelsen, gjorde, at de ting, vi har sagt her, skal ses i en helhed. Der er jo nogle interesse modsætninger, ved vi, i disse forhold, og hvis vi griber ind i et felt, skal det afbalanceres; men lad os se på det.

[Baadsgaard]

Når vi taler om forenkling og effektivisering, skal vi jo ikke glemme, at det kan ske, samtidig med at vi fastholder lejernes indflydelse og indsigt i byfornyelsessagerne. Det er ikke den, vi skal sætte over styr. Det betyder meget for Socialdemokratiet, at lejerne har den indsigt, og jeg tror, at det betyder meget generelt, at man gør det på den måde, som man gør, med at forhandle og orientere og lade lejerne have indflydelse og indsigt i tingene, for at de kan afvikles tilfredsstillende. Det er jo ikke småting, man går ud og vil have til at ske omkring folks boliger, og derfor tror vi, at det er nødvendigt, at vi fastholder det.

Jeg er også glad for, at der blev gjort en hel del bemærkninger om byøkologien. Som det blev sagt, er jeg også helt overbevist om, at det vil komme til at spille en større og større rolle, og jeg har ikke spor imod, at der bliver rejst en statue af boligministeren, som det blev foreslået, hvis boligministeren vil stille sig i spidsen for, at det kommer til at danne skole. Jeg tror, at det er et felt, som vi bør dyrke både herhjemme og på eksportmarkedet.

Vi bør også dyrke det, som vi nævnte i vort forslag, om komponentudvikling, erfaringsformidling osv., især komponentudvikling. Vi kunne også godt skrive industrialisering, selv om det lyder lidt koldt, men det er noget i den retning, hvis vi får effektiviseret byfornyelsen, sådan at vi får noget mere for de penge, der skal bruges til det, uanset om det så er private midler eller det er midler, som kommer fra det offentlige.

Jeg skulle måske lige omtale spørgsmålet, om kommunerne skal have adgang til at anvende kapitel 2 og kapitel 3 frit. Jeg tror godt, kommunerne kan administrere det, for det er også i kommunernes interesse, at de tunge opgaver bliver løftet, men man har undertiden – også af budgetmæssige grunde – behov for hurtigt at kunne sætte ind. En byfornyelsesplan er en større sag, men nogle boligforbedringsprojekter koblet på et gårdrydningsprojekt kan på mange felter – måske ikke i de tunge områder i København, men på mange andre steder – være et lige så godt redskab, og det er derfor, vi har taget det med.

Endnu en gang tak til ordførerne og ministeren for de positive bemærkninger. Jeg sætter stadig væk et stort spørgsmålstegn ved, at der ikke skulle være behov for at udvide rammen

med 250 mio. kr., men lad os drøfte det, og lad os få nogle flere tal på bordet, og så håber jeg, at vi kan få et fornuftigt udvalgsarbejde på dette grundlag.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg er blevet bedt om at svare på et spørgsmål, og det er årsagen til, at jeg tager ordet nu – afslutningsvis, går jeg ud fra, i denne debat – nemlig spørgsmålet om det kommunale engagement.

Jeg har ikke tal, der viser, hvorfor der, som jeg gav udtryk for i mit første indlæg, er tale om en vigende tendens i kommunernes engagement ifølge de seneste indberetninger, vi har fået. Der kan være mange årsager til det. Blandt dem er der i hvert fald én, som jeg er sikker på, fordi mange kommunalfolk er kommet til mig og har sagt: Kunne dette system ikke laves enklere? Kunne det ikke gøres administrativt nemmere? Kunne vi ikke få lov til at spare nogle penge ved at lave en forenkling og en decentralisering af hele vores byfornyelse? Det er synspunkter, som jeg helt deler.

Jeg mener i virkeligheden, at opgaven for os politikere ikke nødvendigvis er bare at lægge flere penge oven på dem, der i forvejen ligger. Det er en meget større og vigtigere udfordring for os at svare på spørgsmålet: Hvordan får vi mere byfornyelse for færre penge? Det tror jeg faktisk vi kan. For det første er det selvfølgelig vigtigt, når vi taler byfornyelse mere generelt, at vi forebygger, at der overhovedet bliver behov for byfornyelse. Vi har en kæmpeopgave i de 100 mia. kr., som man taler om, men vi har også en opgave i at forhindre, at det tal stiger. Det er det første.

Det næste, som det er vigtigt at gøre sig klart, hvis vi skal i gang med en egentlig byfornyelse, er, at der for det første må flere aktører ind på banen, sådan som hr. Lysholm Christensen gav udtryk for, ellers tager det her for lang tid, og for det andet, at man ved at skabe større egeninteresse, større ansvar, både fra kommunens side, fra beboernes side osv. også får en større interesse i at sikre, at de opgaver, der skal udføres, udføres hurtigt, bedst og billigst og svarer til det niveau, som man lokalt måtte ønske sig.

Endelig er det jo kolossalt vigtigt, at man mindsker administrationen og omkostningerne i det hele taget. Jeg er meget enig i de bemærkninger, der er faldet omkring en bedre omkost-

[Bolligministeren]

ningsstyring, f.eks. fra hr. Baadsgaard, som siger: Jamen lad os dog sikre, at byggelånsrenterne bliver så små som muligt. Hr. Baadsgaard har i sit forslag peget på én vej at gå. Det synes jeg er meget forfriskende, og kan vi finde andre veje at supplere med, så for min skyld gerne.

Men det afgørende er, at prisen for en byfornyelse består af en meget stor del, der ikke har med mursten at gøre, men som har med alt muligt andet at gøre: planlægningsudgifter, genhusningsudgifter, administration, bureaukrati osv. Man kan diskutere meget om disse tal og procenter, men de vurderinger, jeg har foretaget på baggrund af de undersøgelser, som vi har foretaget, viser, at vi meget nemt kommer op på 25 pct. – og hvis vi dertil lægger byggelånsrenten, ja, så kan vi godt komme op i nærheden af 40 pct. – af prisen for en byfornyelse lejlighed, der går til andet end mursten.

Det er derfor, jeg siger, at der er for meget papir og for få mursten i vores byfornyelse. En stor indsats for byfornyelsens fremme ville være at forenkle systemet og nedbringe disse omkostninger, sådan at vi faktisk får færre eller de samme penge får væsentligt flere boliger fornyet.

Lad mig afslutningsvis sige til de spørgsmål, der har været omkring økologi, at vi allerede har afsat midler til produktudvikling, til forsøg, og vi har også afsat midler til økologiske formål, så det projekt er allerede i gang. Jeg er meget enig i, at det er kolossalt vigtigt at sikre produktudvikling og effektive metoder, på det punkt kan vi overhovedet ikke blive uenige.

Men jeg synes, det er vigtigt at sige, at dette at få mere byfornyelse i gang ikke nødvendigvis hænger sammen med flere penge. Der er mange andre veje, som kan give os væsentlige forøgelse af den aktivitet, der foregår, først og fremmest forenkling af administration og af den måde, vi tilrettelægger tingene på. Det er et ansvar, der påhviler os politikere her på Christiansborg. Det kræver lovændring, og det er vi er i fuld gang med at forberede. Jeg håber meget, at det lykkes.

Baadsgaard (S):

Vi er enige om, at vi skal forenkle og effektivisere, og at vi skal få mere byfornyelse ud af det. Jeg vil gerne spørge boligministeren, om det er ministerens opfattelse, at den offentlige andel af byfornyelsesudgifterne skal sættes

ned. Sådan kunne jeg næsten forstå de ting, der blev sagt heroppe.

Jeg vil ikke skydes i skoene, at jeg ikke vil være med til forenkling. Der kan hentes noget på effektivisering, og der kan hentes noget på komponentudvikling, og hvad vi vil kalde det, og det skal vi lægge os i selen for at få fremmet mest muligt, men jeg er meget interesseret i at høre, om boligministeren mener, at det offentlige økonomiske engagement kan nedsættes, med det behov, vi står over for.

Og så synes jeg, at det med, at vi ikke får mursten ud af det, skal have et ord med på vejen. Jeg vil gerne se en beregning på det, men det får vi lejlighed til at spørge boligministeren om i udvalget. Det kommer næsten til at lyde, som om det er 40 pct., der går til administrationen. Det nægter jeg at tro på, og jeg tror også, at boligministeren hurtigt vil sige, at det er det ikke, men at det i hvert fald ikke er mursten.

Jeg må gøre opmærksom på, at hvis man skal opkøbe en ejendom i en baggård, så indgår det selvfølgelig ikke i det, der hedder mursten, det indgår i planudgifterne, men det er nødvendigt, hvis man skal skabe lys og luft. Der er nogle udgifter, som er nødvendige i byfornyelsesprojekter, og så kan det ikke nytte, at man vil gøre det hele håbløst og umuligt med en bemærkning om, at 25-40 pct. går til administration. Det kan vi selvfølgelig ikke leve med. Det giver et forvrænget billede af det, der sker.

Jeg tror, at vi kan gøre det mere effektivt, men vi skal ikke forestille os, at vi kan vende det fuldstændig rundt i forhold til det, der sker i dag. Jeg vil gerne have boligministerens kommentar til, hvad det er for 40 pct., der skulle være såkaldt ikkemursten, for nu at blive i det sprog.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg tror, at vi på dette tidspunkt mest hensigtsmæssigt vil kunne fortsætte den mere detaljerede drøftelse i udvalget. Jeg skal blot her henvise til den rapport, der fremkom fra byfornyelseskonferencen, som blev holdt sidste år. Heri vil man kunne gøre sig bekendt med de vurderinger og beregninger, der er gjort.

Jeg har ikke sagt, at 40 pct. går til administration, og jeg er meget enig i, at man skal være varsom med formuleringen. Det, jeg har sagt, er, at vi har en alt for stor del, der går til andet end mursten – og lad mig stoppe med det. Jeg

[Bolligministeren]

vil foreslå, at vi i udvalgsarbejdet får mulighed for at dissekere det mere præcist.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Kirsten Jacobsen (FP), Tom Behnke (FP), Kørpe Christensen (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de til socialministeren ønsker at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvilke konkrete initiativer agter regeringen at tage i denne folketingssamling for at pålægge landets kommuner at leve op til lovkravet om, at pensionisterne får nødvendig hjælp, også til rengøring, at sikre, at det nødvendige antal plejehjemspladser er til stede, og at sikre, at plejehjemsboere får anstændige levevilkår, herunder mulighed for ordentlig personlig hygiejne?«

(Forespørgsel nr. F 22).

Medlemmer af Folketinget Dorte Bennedsen (S), Torben Lund (S), Ebba Strange (SF) og Gert Petersen (SF) har meddelt mig, at de til justitsministeren ønsker at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om den ressourcemæssige situation ved domstolene og i kriminalforsorgen, herunder om ventetiden ved domstolene, om gennemførte eller påbegyndte indskrænkninger af personalet ved domstolene og kriminalforsorgen samt om følgerne heraf?«

(Forespørgsel nr. F 23).

Medlemmer af Folketinget Inger Stilling Pedersen (KRF), Lysholm Christensen (KRF), Glønborg (KRF) og Kofod-Svendsen (KRF) har meddelt mig, at de ønsker at tage den forespørgsel, som de anmeldte den 2. april 1991 om at sikre, at udbudet af plejehjemspladser og ældreboliger tilpasses de ældres ønsker og behov, og at der ydes tilstrækkelig hjælp til ældre i eget hjem (F 18), tilbage.

Forespørgslen er herefter bortfaldet.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Sundhedsudvalget (18/4 91):

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Ny stedf.: Poul Nødgaard (FP)

Udtræder: Erling Christensen (S)

Nyt medl.: Dorte Bennedsen (S)

Udtræder: Jan Petersen (S)

Ny stedf.: Ingrid Rasmussen (S)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 23. april 1991 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.48